

PRUK 10/19 - Pilot Lærerutdanningsbarnehager

Formell sluttrapport og erfaringsdeling

Innledning

Med bakgrunn i innvilgede prosjektmidler pålydende kr. 200 000,-, vil vi i det følgende gi en sluttrapport for «Pilot lærerutdanningsbarnehager». Arbeidet er på ingen måte ferdig, men vi vil i det følgende rapportere fra prosjektet frem til nå, og hvordan prosjektmidlene tildelt gjennom «Program for Utdanningskvalitet» er brukt. Prosjektet ble tildelt kr. 200 000, og tildelingen har vært et viktig bidrag for igangsetting av «Pilot Lærerutdanningsbarnehager». Prosessen med å søke prosjektmidler bidro også til at vi i enda større grad klarte å konkretisere og målrette prosjektet.

Om prosjektet

«Pilot lærerutdanningsbarnehager» er en oppfølging av den nasjonale strategien for kvalitet og samarbeid i lærerutdanningen, «Lærerutdanning 2025» (LU2025). Strategien fremhever viktigheten av å etablere stabile og gjensidige utviklende samarbeid mellom lærerutdanningsinstitusjonene og barnehagesektoren. Et av innsatsområdene er å *styrke praksisopplæring og FoU samarbeid gjennom etablering av lærerutdanningsbarnehager*. (LU2025 kap.4, s. 13) Som en følge av dette vedtok Universitetsstyret i sin strategiplan for 2019 (Punkt tre, Samfunnsengasjement og nyskaping), å *etablere forpliktende samarbeid med lærerutdanningskoler og utdanningsbarnehager i tråd med mål i Lærerutdanning 2025*.

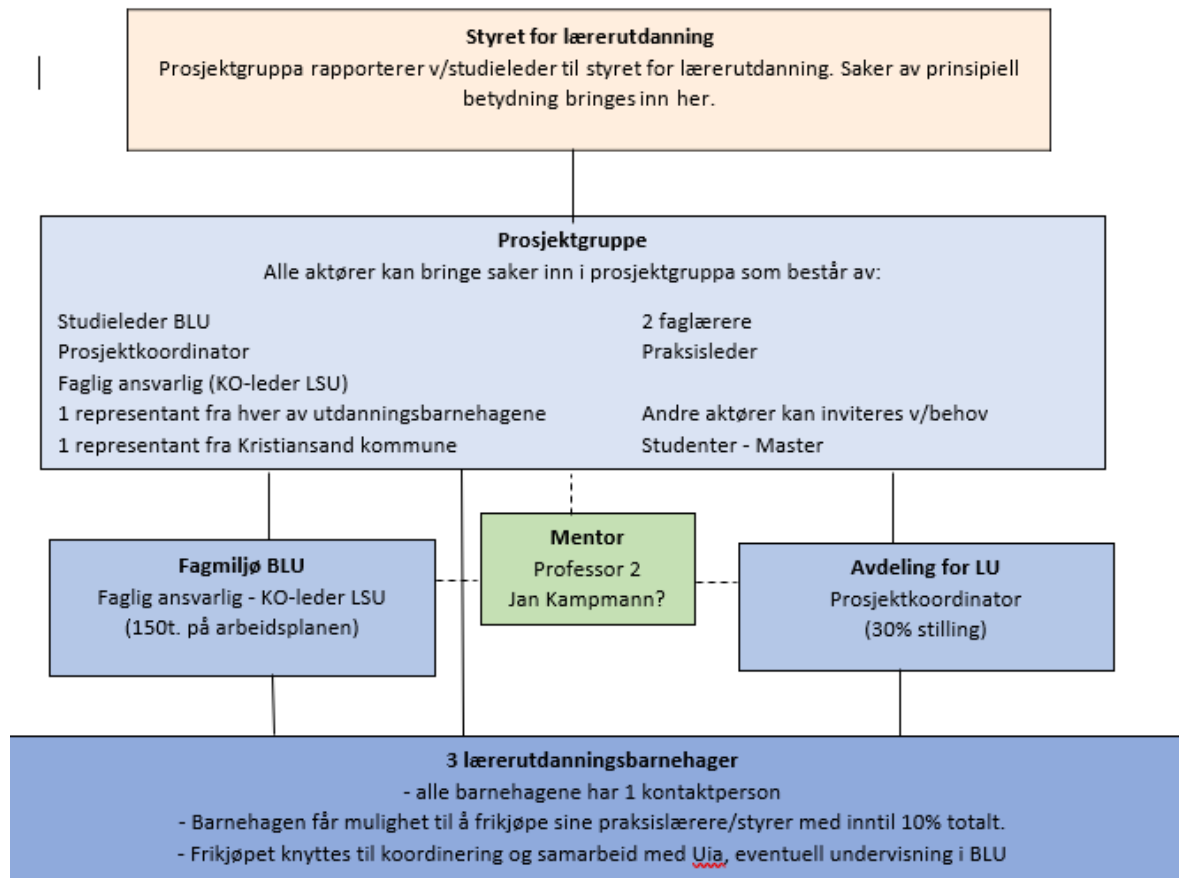
Det ble ikke avsatt økonomiske midler til arbeidet gjennom statsbudsjettet. For å kunne realisere målsetningen søkte vi prosjektmidler, samt at avdeling for lærerutdanning og involverte fakultet har brukt strategiske midler for å komme i gang med arbeidet. Fra august 2020 har man gjennom supplerende tildelingsbrev fra Kunnskapsdepartementet fått midler til å videreføre arbeidet med å utvikle partnerskap i lærerutdanningene. Arbeidet med Pilot Lærerutdanningsbarnehager blir derfor videreført, og man vil fra 01.01.2022 avslutte pilotprosjektet og videreutvikle arbeidet i ordinær drift.

Pilot Lærerutdanningsbarnehage er et samarbeid mellom avdeling for lærerutdanning (studieleder Svein Heddeland, praksisleder Morten Halvorsen og rådgiver Karin L. Langeland), institutt for pedagogikk (Soern Finn Menning og Mette Cyvin), institutt for sosiologi og sosialt arbeid (Ingunn Vines Kvamme), Kristiansand kommune (Barnehagefaglig rådgiver Kristin Rosen) og 3 av våre partnerbarnehager (Møllestua barnehage, Maritippen barnehage og Hokus Pokus barnehage).

I februar 2019 startet vi opp planlegging av prosjektet. Det ble nedsatt ei arbeidsgruppe som utarbeidet en prosjektbeskrivelse for piloten. Arbeidsgruppa har bestått av representanter fra praksisfeltet, barnehagemyndighet, vitenskapelige ansatte og avdeling for lærerutdanning. Prosjektbeskrivelsen inneholder målsetninger, organisering, rammer for ny prosjektgruppe, rammer for samarbeid mellom UiA og barnehagene og kriterier for å kunne bli lærerutdanningsbarnehage. Det ble laget en utlysning som ble sendt til alle partnerbarnehager i Kristiansand, hvorav 4 barnehager søkte om å bli lærerutdanningsbarnehager. Det ble gjennomført intervju med alle hvorpå Maritippen barnehage, Møllestua barnehage og Hokus Pokus barnehage ble valgt.

Arbeidsgruppa ble i oktober 2019, erstattet av en prosjektgruppe hvor alle aktører er representert.

Piloten har følgende organisering:

Pilotprosjektet har følgende målsetninger

Hovedmål:

«Utvikle et stabilt og gjensidig samarbeid mellom UiA og barnehagesektoren. Samarbeid om lærerutdanningsbarnehager skal bidra til styrket praksisopplæring og FoU samarbeid og bidra til økt arbeidslivsrelevans i utdanningen.»

Delmål:

- styrke integrering av teori og praksis for studenter i barnehagelærerutdanningene.
- bidra til å videreutvikle en praksisnær undervisning med relevans for barnehagelærerprofesjonen.
- utvikle et tydelig FoU-fokus som er forankret i et samarbeid mellom barnehageeier, lærerutdanningsbarnehagene og UiA
- øke samarbeidet med hovedfokus på profesjonenes kjerneoppgaver og samfunnsmandat, spesielt knyttet til pedagogisk ledelse
- fremme systematisk samarbeid om barnehagelærerstudentenes praksis og FoU oppgaver
- fremme utvikling av gode strukturer og arenaer for langsiktig samarbeid
- fremme gjensidig forpliktelse og respekt for hverandres bidrag i samarbeidet

Pilotprosjektets innhold

Fra oktober til desember møttes prosjektgruppa 2 ganger. I samarbeid utarbeidet vi mandat for prosjektgruppa, innhold i samarbeidsavtalen mellom UiA og lærerutdanningsbarnehagene, samt detaljert fremdriftsplan for arbeidet.

Januar 2020 startet det konkrete arbeidet opp. Vi har hatt 8 møter i prosjektgruppa, samt 2 seminarer med utvidet deltagelse fra lærerutdanningsbarnehagene. Vi startet med et seminar hvor faglærere, avdeling for lærerutdanning, Kristiansand kommune og barnehagene var sammen i 2 dager for å konkretisere innholdet i samarbeidet. Etter seminar og diskusjoner i barnehagene og på UiA konkluderte prosjektgruppa med følgende hovedtiltak:

Målet med samarbeidet er å styrke studentenes kompetanse knyttet til pedagogisk ledelse. Gjennom samarbeidet skal også barnehagene få kompetanseheving knyttet til pedagogisk ledelse. Dette gjøres gjennom følgende tiltak:

1. *Representanter fra barnehagene involveres i planleggingen av kunnskapsområdet LSU (Ledelse Samarbeid og Utviklingsarbeid).*
2. *Samarbeide om å prøve ut en ny form for praksis i LSU. («selvstendig ledelsespraksis) Denne skal inneholde en form for selvstendige dager (delvis overtagelse), der deler av personalet kan frigjøres og delta på kompetanseheving ved UiA.*

Vi er nå i gang med å planlegge disse tiltakene som skal gjennomføres i kunnskapsområdet Ledelse, samarbeid og utviklingsarbeid (heretter kalt LSU). Kunnskapsområdet tilbys i barnehagelærerstudiets tredje år, vårsemester.

Vi har gjennomført arbeidsseminar og møter mellom fagmiljø og praksisfelt hvor man med utgangspunkt i retningslinjer for barnehagelærerutdanning samt emneplan for LSU og praksis, har diskutert hvordan innhold i undervisning og praksis kan gjøres enda mer relevant, samt styrke studentenes pedagogiske lederferdigheter. Vi viser til punkt 4.2 i søknaden og vil i det følgende presentere hva vi konkret har planlagt innenfor hovedområdene nevnt over i punkt 1 og 2.

1. Samarbeid om innhold i kunnskapsområdet LSU:

- Praksislærere og styrere fra lærerutdanningsbarnehagene har i samarbeid med faglærere, deltatt i utformingen av semesterplanen for våren 2021, knyttet til undervisningen på Campus.
- Praksislærere og styrere skal delta i undervisningen knyttet til temaene «Foreldresamarbeid» og «Barnehagen som organisasjon og samfunnsinstitusjon». De skal være med å utvikle digitale undervisningsopplegg samt delta i seminartimer i klassene. Dette gjennomføres i mars måned.

2. Prøve ut ny praksis i LSU:

- Kunnskapsområdet LSU har en 3 ukers praksisperiode (uke 5-7 i 2021). I denne perioden skal ca. 150 studenter ut i praksis. Vi har fått tilbakemelding fra praksisfeltet om at denne praksisperioden bør fornye innholdet, da praksislærere opplever at dagens ordning ikke gir studentene tilstrekkelig erfaring knyttet til barnehagelærer som leder. Det skal derfor nå prøves ut en ny praksisperiode i de tre lærerutdanningsbarnehagene, med en annen organisering og et annet innhold. Erfaringene vi gjør her vil danne grunnlag for endring av praksisperioden for alle studenter i alle partnerbarnehagene i praksisperioden i 2022.

- Lærerutdanningsbarnehagene skal ta imot flere studenter fra LSU enn vanlig. Tidligere har det vært vanlig med 2 studenter i hver barnehage og en praksislærer har hatt ansvar for disse. Det vil nå bli ca. 4 praksislærere i hver av lærerutdanningsbarnehagene som skal ta imot ca. 4 studenter hver (kan variere noe). Det betyr at en lærerutdanningsbarnehage får fra 12-16 studenter, og at 56 studenter får bli med i denne utprøvingen.
- Uke 6 skal studentene overta alt av ansvar på sine avdelinger. Det ordinære personalet trekker seg vekk, og det blir kun en praksislærer igjen som skal veilede studentene. Uke 5 brukes for å observere i barnehagen, samt «skygge» sin praksislærer som også er pedagogisk leder på avdelingen, for å forberede seg til å ta over ansvaret. Uke 6 har studentene ansvar for alt av planlegging og gjennomføring av barnehagehverdagen på avdelingen sammen med sine medstudenter. Uke 7 brukes til etterarbeid, refleksjon og evaluering.
- Faglærere fra UIA deltar ute i barnehagene i uke 7, og bidrar inn i evaluering og refleksjon knyttet til fag og teori.
- Det legges vekt på å utvikle og prøve ut gode modeller for veiledning i perioden. I Uke 1 og 2 vil praksislærerne få innføring i dette ute i barnehagene. Det er faglærer i videreutdanning i veiledningspedagogikk som gjennomfører dette i barnehagene. MOSO (Mentoring and Observation Software) skal brukes som veiledningsverktøy.
- Det vil bli gjennomført kompetanseheving for personalet i uke 6, når studentene overtar ansvaret i barnehagen. Denne skjer på Campus UiA, og knyttes til pedagogisk ledelse og barnehagen som lærende organisasjon.
- I etterkant av praksisperioden vil det gjennomføres en bred evaluering, hvor også studenter og praksislærere involveres. Denne evalueringen danner utgangspunkt for endringer i praksisperioden våren 2022.
- En masterstudent fra Master i barnehagekunnskap, vil i sin masteroppgave ta utgangspunkt i denne utprøvingen, for å analysere hvordan studentenes refleksjoner knyttet til pedagogisk ledelse endrer seg i løpet av praksisperioden.

Forskning

Med bakgrunn i at vi nå har fått tildelt midler til dette arbeidet fra Kunnskapsdepartementet, ønsker vi å prioritere forskning. Kunnskap knyttet til barnehagelærer som pedagogisk leder er en mangelvare i sektoren, og vi ønsker at UIA skal bidra til å øke kunnskapen i akademia innenfor dette området. Prosjektgruppa er derfor i gang med å formulere en utlysning til fagmiljøet ved UiA. Forskningsprosjektet skal undersøke mulige spenninger mellom synet på barnehagelæreren som leder i mer generell, organisatorisk forstand og som profesjonsutøver med et spesifikt samfunnsmandat. Prosjektet skal relateres til barnehagelærerutdanningen, og nærmere bestemt kunnskapsområdet Ledelse, samarbeid og utviklingsarbeid, jfr. Nasjonale retningslinjer for lærerutdanningen 2018.

Økonomi:

Med bakgrunn i tildeling fra Kunnskapsdepartementet i august, har budsjettet blitt revidert. Vi planlegger ikke å bruke alle de tildelte midlene fra KD i 2020, da vi ikke vet sikkert at det vil komme ny tildeling i 2021. Vi velger derfor å overføre noen av de tildelte midlene fra KD til 2021. For å synliggjøre helheten i prosjektet velger vi å legge frem hele det reviderte budsjettet for 2020, ikke bare det som omhandler PRUK midlene. Som det vises i tabellen under går PRUK prosjektmidler til lønn for prosjektkoordinator fra 01.01.20-31.12.20. I midtveisrapporteringen ga vi informasjon om at prosjektmidlene ville bli brukt til frikjøp i barnehagene. Grunnet regnskapstekniske hensyn og

revidering av budsjett, vil PRUK midler disponeres til å dekke lønn for prosjektkoordinator. Det vil bli sendt egen regnskapsrapport på dette fra controller ved avdeling for lærerutdanning.

Revidert budsjett 2020

Inntekter		Brukes hvor	
Prosjektmidler PRUK		Kr. 200 000	Prosjektkoordinator 25%
Strategiske midler avd.for lærerutd.	(reduseres med bakgrunn i tildeling KD)	Kr. 150 000	Frikjøp barnehager
Strategiske midler institutt for pedagogikk	50t. pr. faglærer (1t. = 502kr.)	Kr. 50 200	Frikjøp 2 faglærere
Strategiske midler Institutt for samfunnsfag	150t (1t. = 502kr.)	Kr. 75 300	Frikjøp faglig ansvarlig
Utviklingsstimulerende midler praksis		Kr. 45 000	5% prosjekt koordinator Reisegodtgjøring
Tildeling fra KD 2020 (Kunnskapsdepartementet)		Kr. 825 000	Frikjøp barnehager, møter/seminar, reisegodtgjøring og forskning
Totalt		Kr. 1 345 500	

Utgifter		Finansiering	
Prosjektkoordinator (01.01.20-31.12.20)	30% stilling	Kr. 220 000	PRUK midler og utviklingsstimulerende midler praksis
Frikjøp 2 faglærere til deltagelse i prosjektgruppe og samarbeid	50t. pr. faglærer (1t. = 502kr.)	Kr. 50 200	Strategiske midler inst. pedagogikk
Frikjøp faglig ansvarlig	150t (1t. = 502kr.)	Kr. 75 300	Strategiske midler inst. samfunnsfag
Frikjøp barnehager	3 barnehager – 3t. uka (3t. X 48 uker = 144t. pr. barnehage 1t = 450kr. Inkl. sos.utg.	Kr. 194 500	Strategiske midler LU og Tildeling fra KD
Diverse kurs, møter, samlinger, reisegodtgjøring mm		Kr. 50 000	Midler KD Utviklingstimulerende midler praksis
Forskning	2 årig - forskningsprosjekt og Masterstipend	Kr. 300 000	Tildeling KD
Totalt		Kr. 890 000	
Inntekter 2020		Kr. 1 305 000	
Utgifter 2020		Kr. 890 000	
Overføre til 2021		Kr. 455 500	(Tildeling KD)

Endringer/avvik

Det har ikke vært noen store endringer eller avvik fra det vi beskrev i prosjektsøknaden. Tiltak i fremdriftsplanen har blitt noe forskjøvet med bakgrunn i Covid-19, og at samarbeid med barnehagene i vårsemesteret derfor var utfordrende. Vi planlegger for at alle aktivitetene skal igangsettes januar 2021, men smittevernregler knyttet til Covid-19 pandemien kan selvsagt føre til at enkelte tiltak må endres/utsettes.

Formidling av resultater

Evalueringer som er gjennomført underveis, viser at partene har stor tro på samarbeidet, det oppleves som meningsfullt samt at barnehagene opplever stor grad av likeverdighet inn i samarbeidet. Vi opplever at man får større forståelse for hverandres oppdrag og at det gir verdifull kunnskap for alle parter. Vi har stor tro på at pilotprosjektet vil kunne nå de målsetninger som er skissert. Vi ser også at kunnskapen som utvikles i det tette samarbeidet i prosjektgruppa får indirekte konsekvenser når vi jobber med helhet og sammenheng i barnehagelærerutdanningen. Vårt mål er at vi kan få flere lærerutdanningsbarnehager som kan utvikle tettere samarbeid om flere kunnskapsområder i barnehagelærerutdanningen.

Pilot lærerutdanningsbarnehager er tema på alle arenaer hvor praksisfelt og UiA møtes, slik det ble skissert i søknaden. Det informeres også på interne arenaer hvor fagmiljø samarbeider. Vi deltar også i nasjonale nettverk i regi av OsloMet, hvor pilotprosjektet er blitt presentert.

Vi holder nå på å skrive en artikkel til fagmagasinet «Første steg». Denne vil omhandle erfaringer med samarbeidet i pilotprosjektet så langt og hva vi ønsker å oppnå.

Mvh

Svein Heddeland,
Studieleder barnehagelærerutdanningen

Karin Lilletun Langeland,
Rådgiver Avd. for lærerutdanning og
Prosjektkoordinator